Ն՝ 609

1879 ՅՈՒԼԻՍ 14 ՇԱԲԱԹ, ԷՐԹԼՈՒ

ԻՒՋԻՒՆՃԻՒ ՄԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ
Մէճիտիէ 20 ղրուշտան

ՕԹԱՄՊՈԼ ԻԶԻՒՆ

Պիր տէնէլիք	200 ղ.
Կէմը այլըգ	100 »
Իւչ այլըգ	55 »

Վիլայաթա եաղոտա Օսմանլը եա էֆրէնտ բօսթասը իլէ իրսալ օլունաճակլար իչիւն,

Պիր տէնէլիք	230 ղ.
Կէմը այլըգ	120 »
Իւչ այլըգ	60 »

Բօսթա իւճրէթի տախի տիր։

Մէճիտիէ 1 ղրուշ

ԹԻՐԱԺԱՆԸ ԷՖԿԻԱՐ

ՄԷՎԼՈՍՏԸ ՊՈԼԻԹԻԳԻՅԻ ԻԼՄԻՅԻՆԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԻՆ ՎԷ ՍԱՒՐԻՅԻՆ ՀԱՄԻ ԵՒ ԵՒՎԱՄԻ ԳԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐ

Գէհէթ սաթրը իչիւն

1 վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ	5 ղ.
3 իւնճիւ սահիֆէյէ	4 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ	2 »

ԴԻՊԱՐ. Պանդա, Շիրքէթ վէ ումումբու սարրաֆիյէյէ տիւնա օրան իրանաթըն պէհէր սրրասը

2 վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ	6 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ	4 »

Զիյատէ միւատէթ իչին իյնանաթա այրը բազարլըգ օլուր։

Մէվատաը նաֆիսա տայիր պէնտէր մէճճանէն գազէթ օլունտաճակ վէ տէրճ օլունմայան եվրաղ, իսատ օլունմայաճակ։

Մէճիտիէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Գապալը Ալի Ֆատէխինտէ էսկի Գապալը Զապթիյէ ոսդանէսը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Դազէթանըն ուտուրը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատա հագդընտա. Միւտիրի զազէթա Տիգրան Ճիվելէկնէա միւրատատի օլունտաղը կիպի, քեաֆֆէյի մէքեաթիպին տախի անրն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իսթէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 14 ՅՈՒԼԻՍ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Սօն թէլէկրաֆլարտա բօլիթիգայա միթալլիգ միւհիմ վէ եէնի պիր հավատիս օլմայուպ, պաղը իհթիմալաթ վէ ֆարղիյաթտան պահս օլունտուղունտան, բօլիթիգա պահսընտան սարֆը նազար իտէրէք պու կիւնքի Հալը Հազբրմբզը Թէրճէմանը Հէֆէթ էֆֆիդ իմիզ իլէ աչըլան մուպահասատէ հասր իթմէք իսթէրիզ։

Թէրճէմանը Հէֆէթ-ը կէչէն կիւնքի ճէվապըմըզա ճէվապ վիրէյօր տէյմէզ իսէք տէ, ճէվապնամէմիզին պաղը նօդթալարընը իթիրազ իտէրէք, երինէ քէնտի ֆիքրինտէն վազ կէչմէմէքտէ օլտուղունտան, պու պապտէ արդասաչըմզդա գանատաթ կէթիրէճէք սուրէթտէ ֆիքրիմիզի թասրիհ իթմէյէ մէճպուրուզ։

Իպթիտա Թէրճէմանը Հէֆէթ-ը պիզիմ Պուլկարիսթանտա օլան զուլմէրին պիր տէրէճէյէ գատար օլտուղունու սեօյլէմէքլիյիմիզէ հիտտէթ իտէրէք, պու զուլմէր պիր տէրէճէյէ գատար իսէ, էրմէնի մազլումիյէթի հէնուզ հիչ պիր տէրէճէյէ գատար պիր մազլումիյէթ տէյիլ տիր, տէր։

Պիզ տէ տէրիզ քի, Պուլկարիսթան Միւսլիմանլարա օլան զուլմ, հէր նէ գատար էրմէնիլէրէ օլան զուլմտան զիյատէ օլսա, մատէմ քի Պուլկարիսթան հալա Թանզիմատ օլունմայըպ, հալա հարպ ու իխթիլալ մէյտանը հիւքմիւնտէ պուլունուրօր, վէ մատէմ քի Պուլկարիսթանտաքի Միւսլիմանլար՝ Թէրճէմանը Հէֆէթ-ը «Էհլի Իսլամին գըբեամը» իւնվանը ֆրգրասընտան անլաշըլմըզը կիպի, սիլահ պէտէթի օլարագ Պուլկարլարա, վէ Պուլկարլարը թէչքիլ իթմէքտէ օլտուգլարը հիւքիւմէթը ճէտիտէեէ դարշը գրեամ իսկյօրլար, վէ էրմէնիլէրէ իսէ, իֆրաթը սատագաթ վէ իթաաթտան պաշգա պիր հարաքէթտէ պուլունմայօրլար, երինէ էրմէնիլէրէ օլան զուլմլարը տէրէճէսինի Պուլկարիսթանտաքի զուլմարը տէրէճէսինտէն աշաղը սատ իտէմէյիզ։

Իպթիտա Պուլկարիսթանտա օլան զուլմարտան մէսուլ օլաճագտահա հիչ պիր իտարէ թէշէբբիւլ իտէմէմիշ տիր, վէ օ զուլմլարը սէպէպսիզ սօրուլուր իսէ, պիր չօզ էսպապը մուհիպէ վէ իթիզարար պուլունապիլիր, լաքին էրմէնիսթանտա օլունան զուլմլերինէ օզիւր ու սէպէպ պուլմագ միւմքին տէյիլ տիր. չիւնքի պու սայիր Օսմանը կաղէթալարը, Պուլկարիսթանտա օլունան զուլմլարտան զիյատէ էրմէնիսթանտա օլունան զուլմլարա էհէմմիյէթ վէրիպ, պու Նօդթայա տէվլէթին նազարը սըդդաթընը ճէլպ իթմէլի տիրլեր։

Թէրճէմանը Հէֆէթ-ը արգատաչըմըզ, ըսլահաթը՝ ըսլահաթը ումումիյէյի Օսմանլիյէ սրֆաթը իլէ գապուլ իտուպ, Նէֆրայի նազարը, էրզրումը Օսմանի մոթասարրֆ էյալէթլէրինէ պարլամանտան տէվլէթ, հէր զէրէֆտա պէր էրմէնի-ղանը վէ էրմէնի-ղանը վէ-ճուտիրինի էյիլէ էյիլէ։

Նէ՛ զարիպ տիր քի, Թէրճէմանը Հէֆէթ-ը իթթիհամը Օսմանլիյէ կ-մէթ իթմէք իսթէյօր տա, օ պինայը իթթիհամըն թէմելլերի օլան ագվամը Շարգիյէնին վիճուտինի պիլէ Ռէֆիյ-էլ իտէմէյօր։ Ռէֆիգիմիզ պիլմէյօր քի, էրմենիլեր անճագ էրմէնի օլմագ սըֆաթը իլէ Օսմանը տըրլար։ Օսմանլըլըգ՝ էրմէնիլիյի, Ադրապըզը, Թիւրքլիյի վէ սայիր ագվամը Օսմանլիյէ ճինսիյէթլերինի չամիլ պուլունտուղունտան, Օսմանլըլըգ էրմէնիլիյէ միւնաֆի օլմագ. պունուն իչիւն էրմէնիսթանը վիճուտունու թէխայիւլ իտէմէմէք, մէնաֆիի Օսմանլիյէնին պիր ճիւզի ադիմինի իպթալ իթմէք տէմէք տիր։

Պիզ էրմէնիսթանտա ըսլահաթ իճրա օլունուն տէ, մէմալիքի Օսմանլիյէնին սայիր թարաֆլարընտա իճրա օլունմասըն տէմէտիք, պէլքի սայիր թարաֆլարընը միւհթաճ օլտուղու ըսլահաթը ումումիյէտէն էվվել, էրմէնիսթան պիր թագըմ ըսլահաթը խուսուսիյէյէ միւհթաճ տըր քի, օ տա էմնիյէթ վէ միւսավաթըն թէգարրիւրինտէն իպարէթ տիր։

Թէրճէմանը Հէֆէթ-ը էրմէնիսթան մէսէլէսինի Ադրանուտուգ մէսէլէսինէ միսալ կէթիրիյօր. պու միսալ իսէ քէնտիսինին միւտտաասընը տէյիլ, պիզիմ միւտտաասընը թաստիգ իտիյօր։ Իմթէ էրմէնիսթանտան պաշգա պիր եէր տահա վար իմիշ քի, ըսլահաթը ումումիյէտէն պաշգա պիր թագըմ շէյլերէ միւհթաճ ըմըշ։ Տէվլէթ պիթթիւն ճիհանին մուհաֆազայի սըհհէթինէ չալըշմաղէ պէրապէր էն զիյատէ պէօյլէ եաբալարը պիր սաաթ էվվէլ էյլ իթմէկէ չալըշմալը տըր. չիւնքի եարատը պուլունան ճիհանին սըհհէթի էլպէթտէ միւհթէլլ օլուր։

Էրմէնիլէրին վէ էրմէնիսթանընն վիճուտինի թէխայիւլ իտէմէմէք, Թէրճէմանը Հէֆէթ-ը մուհարիրինին խայալխանէսինէ մախսուս պիր քէֆիյէթ տիր։ Պիզ իսէ, Բաթիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլերինին հէր սընբէք թէպպասը շահանէլերինին վէ պիթթիւն ագվամը Շարգիյէնին սաաէթը հալի ուզուրունտա մնասրուֆ օլան հիմէմաթը ճէլիլէլերինէ էրմէնիսթանը տախի գարիպլէն միւռթէֆիտ օլաճագընը գավիէն մէմուլ իտէրիզ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աֆտոն Հավա

Պէրլին 24 յուլիս

Մ. Վ. օչկի-Ռ-ճին եաղընտա պահրիյէ նէզարէթինէ թային օլունճաղը խապէր վէրիլիյօր։

(Գ-ա սոպոն ֆէլէ Ռէլէկրաֆըր)

Նարօլի 26 յուլիս,

Շէհրին «Ինդիպէնտանտ» պիր սուրի գաստ գուգու պուլարաղ, եաբալարը ադրը իսէ տէ էօրիամ տէրէճէսինտէ տէյիլ տիր։

Նիս-Լյորդ 25 յուլիս,

Սարը սբիմա Միսիսիբի վատիսինտէ եաղընըզյօր։

Լօնտրա 24 յուլիս,

Մէճլիսի մէպուսանտա խարիճիյէ մուսթէշարը Մ. Պուրջ, վուգու պուլան պիր սիւվալ ճէվապէն տիյօր քի, Շարգի Ռումէլիսին Ռուսլար թարաֆընտան իշգալ պուլունտուղու գէման, օրատան Սիպէրիայէ նէֆի խիլմիշ օլան թէպասի Օսմանլիյէ մատասինտէն տօպչը, Ինգլիզ հիքիմէթի Ռուսիյա իճրաի թէվզիխաթ (թէքտիր) իթմէք նէյէթինտէ տէյիլ տիր։

Բարլամէնթ օնընը օգոստոս 15-է գատար թէէֆիր օլունաճաղը միւհթէմիլ տիր։

Բէթէրսպուրգ 25 յուլիս,

Կաղէթալարընը նէշր իթմիկի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Գահիրէյէ մուգիմ Ռուսիյալը՝ բրէնս Պիզմարգընը ումուրը Մըսրիյէ թէսվիյէսինէ հիսսէ մէնտ օլմասընը թալէպ իտիյօրլար։

(Լէվանտ Հէրալտ ֆրանսա Ռէլէկրաֆ)

Լօնտրա 25 յուլիս

Բէթէրսպուրգ դապոնէթօսընընը պէյանընա կէօրէ, կէլէճէք օգոստոս ամբարիտնատ մէմալիքի Օսմանլիյէտէ հիչ պիր Ռուս տսկերի գալմայաճաղ տըր։

Տէյլի Նէուզըն իֆատէսինէ կէօրէ, Մըսրրտա մալիյէ թէտգիգատ (գօնթրոլ) գոմիսիոնընա Մ. Ռիվերս Վիլսընը ռէիս, վէ Մ. Մ. Պէյրինգ վէ տը Պինեիկը ազա թային օլունմուշլար տըր։

Թէլէկրաֆլա խապէր վէրիլմէյինէ կէօրէ, Մըսրը վէրգիսինին սուրէթը թէէսիսինի գարարլաշտըրմագ իւզրէ Խըտիվ Թէվֆիգ բաշա իլէ Պաղը Ալի թարաֆընտան թային օլունան խուսուսի մուրախխասլար մէյանընտա Տէրսաատէթտէ միւգաքէրաթա պաշլանմագ տըր։

Բիմայէթ իսթյօրլար քի, Խըտիվ թիճարէթ ահոնամէլէրինէ տայիր պէյանը էֆքեար իտէրէք, Պաղը Ալի միւրաճաաթա հաճէթ օլմագ սըզընը տիվէլը էճնէպիյէ իլէ պու միսլու ահոնամէլէր ադա իտէպիլմէէ սուրէթը մութլադատէ քէնտիսի իշին լիւզում օլտուղունու սէօյլէմէ տիր։

(Վոֆէն ըաքիոսընա կէլէն Ռէլէկրաֆ)

Աֆտոն Ռի-Ռէր

Լօնտրա 25 յուլիս

Պաղը Ալի ճանիպինէ պիր նօթա իլէ սէֆարէթլէրէ թէպլիգ օլունուպ, թէպասը էճնէպիյէյէ տախի չամիլ օլան բաթէնթա նիզամնամէսինէ տայիր տէվլէթլեր պէյնինտէ թէաթիի էֆքեար իտիրէքտէ տիր։

Մէգքիւր նօթատա 1868 սէնէսինտէ պիրինճի տէֆա պու խուսուսա տայիր միւգաքէրէ օլունուր իլէն, Իւրօրա տէվլէթլերինին նիզամնամէի մէգքիւրան թէպասը էճնէպիյէյէ չունուլի լիւգումունու թատիզ իսլահաթլերինի, վէ նիզամնամէի մէգքիւրան իճրասընտա ուհուտը գատմէտէն նէշաթ իսլահաթ միւշքիլաթ հագդընտա պաղը միւսատէքաբրըգ կէօսթէրտիքլերինի Պաղը Ալի տէրմիյան իթմիշ տիր։

Պաղը Ալինին նօթասընտա մէգքիւր նիզամնամէնին իճրասը իլէ, տէրհալ խապինի ճէվիյէ միհիմմ պիր մէնզալա վարմագի քիչատ օլունաճաղընտան, նիզամնամէի մէգքիւր ահքանընա թէվֆիգէն հարէքէթ օլունմագ լազրդ, թէպասարընա վէսայի լազըմէնին իճրասը զըմնընտա սէֆարէթլերէ իշարը մատատ օլունմուշ տուր։

Բուսբա տէվլէթի էսասէն մէգքիւր նօթայը միւսատէքտարանէ սուրէթի թէկլագը իլէմիշ իսէ տէ, տիւվելը սայիրէ՝ էֆքարլարընը հէնուզ պիլմիրմէմիշլիր տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սատրազամ հազրէթլերինին քէյֆիսիզլիյի մատատսինէ տայիր մալիւմաթը ճէհատտէ պէրնամաջը, վիւքելճա թէպէտտիւլաթ վուգու պուլաճաղը հագդընտա հէր կիւն պաշգա սուրէթլէ չայիալը տէվլերան իտէյօր։ Պու կիւն եաբընը պու պապտէ պիր գարար հասրլ օլմասը գավիէն մէմուլ տուր։ (Վ-ֆէրի)

— Էվվէլքի կիւն Լուանան գրալիչասընընն եէվմը մախսուսու օլմագ միւնասիպէթիյլէ, Պէյիւք տէրէտտէ պուլունան սէֆարէթխանէ վարօրունտա եէվմը մէգքիւր ադչամընը պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունարագ, ըէք չօգ զէվաթ հազրը պուլունմուշլար տըր։

— Իրան սէֆիրի Մուհսին խան տիւն ադչամ Պէպէքտէքի սահիլխանէսինտէ սէֆիրլէրէ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ իթմիշ տիր։

— Թըրհալա թարաֆլարընտա պուլունան էմլաքը միրիյէտէն Սօֆատէս նամ չիֆթլիք Մ. Զարիրիֆէյէ օն պէշ պին լիրայա ֆիրուխթ օլունմուշ վէ մէգքիւր չիֆթլիքտէ 250 ֆամիլիա իգամէթ իթմէքտէ իմիշ։

— Ֆրանսա տէվլէթի թարաֆընտան պու տէֆա Թօքխանէյէ հէտիյէթէն պէյիւք թօքլարա մախսուս օլան հայվան գօչումու կէօնտէրիլմիշ, վէ պունուն մուգատտէմա Ալէմանիատան ալընմըշ օլան գօչումլար իլէ մուգայէսէ վէ մուգատալէ իտէճէյի իշիտիրմիշ տիր։

— Խըտիվի Մըսրը հազրէթլերի պիր դաչ կիւնտէն պերու Թէնէտերիյէտէ պուլունուպ, պու տէֆա Գահիրէյէ ավտէթինտէ եէրլի վէ էճնէպի էհալի թարաֆընտան իհթիրամաթ իլէ գապուլ օլունարագ, թէքրար էնտամաթ օլունմուշ տուր։

ԵՒՆԷ ԹԱԳՈՒՄԻ ՎԻԼԱՅԱԹ

Վիլայաթըն սուրէթը թագսիմ վէ իտարէսի հագգընտա պիր իլքի պէնտ եաղտրգ իսէ տէ, օ պէնտլէրտէ մագսատրմըզըն ասլ ուէսասընը եալընըզ նէթիճէյի քէլամտէ գիքը իտէպիլտիկիմիզտէն, վէ զաթէն պու մատտէ էօյլէ պիր գաչ սէօզլէ պէեան օլունապիլէճէք պիր շէյ օլմայուպ, ճիլտլէր տօլտուրաճագ գատար էհէմմիյէթի օլտըզընտան, եինէ պու մատտէեէ բիճու իտուպ, մագսատրմըզը իզահ վէ թաֆսիլ զըմնընտա պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէք իսթէրիզ։

Մալիւմ տիւր քի, հէր գանուն հէր նիզամ հէր ուսուլ իճրա օլունապիլմէք վէ ֆայիտէսի կէօրիւլմէք իչիւն իճրա օլունաճագ մէմլէքէթին ահվալ ու իհթիյաճաթը-նա մութապզդ օլմադ իգթիզա իտէր։

Պու սէպէպէ մէպնի տիր քի, մէսէլա Զվիչէրա վէ եա Ամէրիգատա իճրա օլունմագտա վէ օրալարընը թէրագգը վէ թէմէտտիւնիւնէ խըտմէթ իթմէքտէ օլան հէր պիր ուսուլ վէ նիզամ պիզտէ իճրա օլունամաղ, վէ իճրա օլունսա պիլէ ֆայիտէսի կէօրիւնէճէք եէրտէ, մաղարրաթը կէօրիւնիւր։

Էվվէթ, մէմալիքի էճնէպիյէտէ մէրի օլան հէր պիր նիզամ վէ ուսուլ պիզտէ իճրա օլունամաղ, չիւնքի պիզիմ մէմլէքէթին ահվալ ու իհթիյաճաթը օնլարընը ահվալ ու իհթիյաճաթըյլա պիր տէյիլ տիր։ Լաքին աճապա պիզիմ մէմալիքին հէր թարաֆընընը ահվալ ու իհթիյաճաթը պիր մի տիր։ պիզիմ մէմալիք իլէ Լէրօբա վէ Ամէրիգա պէյնինտէքի ֆէրգ, պիզիմ մէմալիքին պիր թարաֆը իլէ տիկէր թարաֆը պէյնինտէ պուլունմայօր մու։

Պիր խասթանըն իլաճը պուլունմագ իչիւն, իպթիտա խասթալըզը թէչխիս օլունմագ իգթիզա իտէր։ խասթալըզը թէչխիս վէ թային օլունմագսըզընը վէրիլէճէք իլաճ, սըհհէթինի իատէ իտէճէք եէրտէ, տահա ֆէնա օլմասընը, վէ պէլքի վէֆաթընը տա մուճիպ օլապիլիր։

Իչթէ, պիր մէմլէքէթին ահվալ վէ իհթիյաճաթը թէչխիս վէ թային օլունմագսըզընը, իճրա օլունաճագ ըսլահաթ տա պէօյլէ օլուպ, ֆայիտէյի միւնթիճ օլաճագ եէրտէ, մաղարրաթը մուճիպ օլապիլիր։

Պինաէն ալէյհ, ըսլահաթ իճրասընա միւպաշէրէթ օլունմաղտան էվվէլ, պիր քէրրէ մէմալիքի Օսմանիյէնին ահվալ վէ իհթիյաճաթը թահգիգ օլունուպ, թային իթմէք իգթիզա իտէր։ Պէօյլէ պիրթահգիգէ կիրիշիլտիյի վագթի իսէ, էնէվվէլկէօզէ չարբաճագ պիր հալ վար տըր քի, օ տա ահվալ վէ իհթիյաճաթընը մէմալիքի Օսմանիյէնին հէր թարաֆընընա պիր օլմայըպ, պիր թարաֆընընը տիկէր թարաֆընընտան բէք չօգ ֆէրգի օլմասը տըր։

Մէմալիքի Օսմանիյէ գրթալարընը պիրի պիրինտէն օլան ֆէրգէրի պու մէմալիքի իլէ Էւրօբա վէ եա Ամէրիգա պէյնինտէքի ֆէրգտէն տէ պէլքի պէօյիւք տիւր։ Պունա տա թաճճիւպ օլունամաղ, չիւնքի մէմալիքի Օսմանիյէնին հէր թարաֆը արագինին ահվալը թապիյէսինճէ պիր պաշգա տիւրլիւ օլուպ, պաղը եէրլէրի Ամէրիգա չէօլլէրինտէն նիշան վէրիր եանընը սահրալարտան, պաղը թարաֆլարը գըչ եաղ դար իլէ մէսթուր եիւքսէք տաղլարտան իպարէթ օլտուղու կիպի, հէր թարաֆտաքի ահալի տէ այրը պիր ճինսիյէթ վէ մէզհէպէ մէնսուպ, վէ քէնտիլէրինէ մախսուս ախլաղ վէ ատաթլա մութթասրֆ օլուպ, եէմէն իլէ էրմէնիսթան վէ Ամատօլու վէ Արնավուտլուգ պէյնինտէ թապիթը արագիճէ ֆէրգը քիւլլի պուլունտուղու կիպի, եէմէն արապարը իլէ էրմէնիլէր, վէ թիւրքլէր իլէ Արնավուտլար պէյնինտէ կէրէք լիսանճա կէրէք ախլաղ վէ ատաթճա վէ կէրէք սուրէթը թաայիւշճէ հիչ պիր միւշապէհէթ եօգ տուր։

Պէօյլէ օլտուղու հալտէ, Ամէրիգա վէ եա Զվիցէրիա ուսուլ վէ նիզամթընը պիզէ կէլմէտիյինի տիւշիւնիւյօրուզ տա, Ամատօլու իչիւն իթթիխաղ իտէճէյիմիզ ուսուլուն եէմէնէ, վէ Արնավուտլուգ իչիւն թէրթիպ իտէճէյիմիզ նիզամթընը էրմէնիսթանա ույամաեաճաղընը նի՞չիւն տիւշիւնմէյօրուզ։

Իչթէ, պիր թարաֆտան ահվալ վէ իհթիյաճաթը այրը օլան վէ վագթը իլէ պիրի պիրինտէն ասլա խապէրի օրմաեաճագ գատար միւթէֆէրրիգ վէ ուղագ պուլունմուշ, վէ պէլքի հալա էօյլէ պուլունմագտա օլան պունճա մէմլէքէթլէր վէ պիր պիրինէ հիչ պիր միւնասիպէթի օրմաեան պունճա գավմըր պիր իտարէյի վահիտեէ ճէմ օլունարագ, պիր ուսուլ վէ նիզամա իտարէ օլունմագ իսթէնիլտիյի կիպի, պիր թարաֆտան տա ահվալ վէ իհթիյաճաթը վէ էհալիսինին ախլաղ վէ ատաթ վէ լիսան վէ միլլէթի պիր օլան մէմլէքէթլէր տախի պիր գաչ իտարէեէ թագսիմ օլունմուշ, վէ էքսէրիա պիր մէմլէքէթին պիր բարչասը տիկէր պիր մէմլէքէթին պիր բարչասը իլէ պիրլէշտիրիլէրէք, պիրէր բարչալարը տա քէնտիլէրի իլէ հիչ պիր միւնասէպէթ վէ միւշապէհէթի օրմաեան սայիր մէմլէքէթլէրին բարչալարը իլէ պիրլէշտիրիլմիշ տիր։

Պու հալ վէ կիտիշ իլէ հիչ պիր գավմին մէմնուն, վէ միւհթաճ օլտուղու ըսլահաթ վէ թէրագգըյա նայիլ օլմասը միւմքին օլմայըպ, ագվամը միւխթէլիֆէնին պէօյլէ գարմագարըշ պուլունմասը, վէ պիր թագըմին մէնաֆիինին տիկէր պիր թագըմին մէնաֆիինին գէտա իտիլմէսի, պու գավմըր պէյնինտէ բեգապէթ վէ խուսումէթ վէ միւնաֆէրէթի արթըրարագ, մաթլուպ օլան հիւսնի իթիլաֆ վէ իթթիֆագ վէ իթթիհատըն քէօքլէրինի դուրութուր։

Վիլայաթ ճողրաֆիա վէ էթնօկրաֆիայա բիայէթ օլունարագ թէչքիլ օլունմայըպ, կելիչի կիւղել պիր թագսիմէ թապի պուլունուգլարընտան, հէր վիլայէթին այրը այրը ահվալինէ նազար իթմէքլէ, պու թարիֆ իթտիյիմիզ ֆէրգին կէօրիւլմէսի միւմքին տէյիլ տիր, վէ հէր վիլայէթտէ այրըճա ըսլահաթ իճրա օլունմագ միւրատ օլունուր իսէ, պիզիմտէտիյիմիզ գայիտէյէ թէվֆիգի հարէքէթ օլունմագ գապիլ օլմազ։

Պունուն իչիւն, էօթէտէն պէրու թութտուղումուզ մէսլէքէ, վէ թավսիյէսինտէն կէրի տուրմատըղմըզ էսասա իսթինատէն տէրիզ քի, ըսլահաթա միւպաշէրէթ օլունմազտան էվվէլ, մէմալիքի Օսմանիյէնին ճողրաֆիա վէ էթնօկրաֆիա ուսուլին էթէվֆիքէն եէնիտէն վիլայաթէ թագսիմ օլունմասը իգթիզա իտէր։

Զիւնքի իճրա օլունաճագ ըսլահաթ՝ ումումի մէմալիքի Օսմանիյէ իչիւն պիր տիւրլիւ օլամաեաճաղը կիպի, շիմտիքի վիլայաթտան հէր պիրինէ այրըճա պիր ուսուլ իթթիխաղ իթմէք տէ միւմքին տէյիլ տիր։ Պաղը եէրլէրտէ իւչ տէօրթ վիլայէթին ահվալ վէ իհթիյաճաթը պիր օլտուղու կիպի, պաղը եէրլէրտէ տէ պիր վիլայէթին նըսֆընընը ահվալ վէ իհթիյաճաթը պաշգա, վէ նըսֆընընը պաշգա տըր։

Վիլայաթընը շիմտիքի թագսիմաթընա բիայէթ իթմէքսիզին, մէմալիքի Օսմանիյէնին խարիթասընա պիր նազար աթֆ իտէր իսէք, վէ թարիխ վէ էթնօկրաֆիայը նազարը իթթիպարա ալըրսաղ։ Ասիատաքի մէմալիքի Օսմանիյէնին Ամատօլու, էրմէնիսթան, Իրաք վէ Սուրիա իլէՀիճազ վէ Եէմէն կիպի պէշ ալթը գըթայա վէ Ռումէլինտէ պու կիւն տօղրուտան տօղրույա տէվլէթը Օսմանիյէնին էլինտէ պուլունան մէմալիքին Թրաքի վէ Մաքեսոնիա իլէ Արնավուտլուգ կիպի իքի վէ եա իւչ գըթաեա միւնդասէմ օլտուղունու կէօրիւրիւղ։

Պու գըթալարտան հէր պիրինին պիր վիլայէթ իթթիխաղ օլունմասը միւշքիլ տիր, չիւնքի պիր հէյէթլէ օ գատար կէնիշ եէրլէրին իտարէսի միւմքին օլամազ։ պունուն իչիւն ումումի մէմալիքի Օսմանիյէնին եէտի սէքիզ վիլայէթէ թագսիմ օլունմասընը թավսիյէ իտէմէյիղ։ Հաթթա վիլայէթլէրին չիմտիքի վիւսաթլէրինին տէ չօգ օլտուղունու, վէ պունլարընը սանճագլարա, սանճագլարընը գազալարա, վէ գազալարընը նահիյէլէրէ մունգասէմ օլմասը իլէ, չէքեայէթլէրին նահիյէլէրտէն վիլայէթէ, վէ եավմիրին վիլայէթտէն նահիյէլէրէ վասլ օլունճայա գատար, բէք չօգ միւշքիլաթ վէ սուուպէթէ տիւչար օլտուղունու կէօրիւյօրուզ։

Պինաէն ալէյհ, պունտան էվվէլ նէզր իտիմիզ օլտուղու իւզրէ, Ռումէլինին օն, Ասիանընի տա օնա կէօրէ օթուզ դըրգ վիլայէթէ թագսիմինի մադտիր վէ թահսին իտէրիզ։ անճագ պունուն իքի չարթը վար տըր։

Էվվէլա, պու վիլայէթլէր զաթէն պէօյիճէք սանճագլար մագամընտա պուլունաճագլարընտան, սանճագլարա թագսիմ օլունմայարագ, վէ սանճագլար լաղվ օլունարագ, վիլայէթլէր պէօյիճէք գազալարա, վէ գազալար տա նահիյէլէրէ եանի գէ-դէլէրէ թագսիմ օլունմալը տըր, քի պու ուսուլ հէմ իչլէրին բէք պէօյիւք պիր սուհուլէթ իլէ կէօրիւլմէսինի, վէ ասհապը մէսալիհին զահմէթ չէքմէյիպ վագթի ղայպ իթմէմէսինի, հէմ տէ խաղինէի տէվլէթճէ բէք չօգ թէսարրուֆու մուճիպ օլաճագ տըր։

Սանիէն, պու քիչիւք վիլայէթլէրտէն հէր պիրինտէ ըսլահաթ իճրա իտէպիլէճէք պիր հէեէթ պուլունտուրմագ միւմքին օլամայաճաղը կիպի, միւմքին օլսա պիլէ, եօգարըտա թարիֆ իթթիյիմիզ ուսուլէ, եանի մէմալիքի Օսմանիյէնին թապիի օլարագ, մունգասէմ պուլունտուղու եէտի սէքիզ գըթատան հէր պիրինտէ, ահվալ վէ իհթիյաճաթը մահալիյէյէ կէօրէ, այրըճա պիր նէվի ըսլահաթ իճրասը իլէ, հէր գըթայա մախսուս պիր ուսուլը իտարէ իթթիխաղ օլունմասը միւմքին օլամայաճաղընտան, մէմալիքի Օսմանիյէ գըրգ էլլի վիլայէթէ թագսիմ օլունմազտան էվվէլ, եէտի սէքիզ տաիրէյէ, վէ պու տաիրէյէրին հէր պիրի ճէսամէթինէ կէօրէ, պէշ ալթը վէ եա եէտի սէքիզ վիլայէթէ թագսիմ օլունմալը տըր։

Ումուրը մալիյէ վէ սայիր մէսալիհի ատիյէ իչիւն վիլայէթլէրին հէր պիրի Պապը Ալի վէ նէզարէթլէր իլէ մուխապէրէ իտէպիլէճէք իսէ տէ, մէարիֆ։ ումուրը նաֆիա վէ սայիր մէնաֆիի ումումիյէ իլէ ըսլահաթը սայիրէճէ վիլայէթլէր՝ մէնսուպ պուլունտուգլարը տաիրէյէրին մէրքէզլէրինտէ պուլունաճագ հէյէթէ թապի պուլունմալը, վէ պու հէյէթլէրին տէ հարէքէթը, տաիրէ ահալիսինտէն միւնթէխապ պիր մէճլիսի մէպուսանընը ըէյ վէ գարարը իլէ մուգայյէտ օլմալը տըր։

Պու միւնթէխապ մէճլիսլէր Ասթրիատաքի Տէյէրլէր մագամընտա օլուպ, հէր տաիրէ իչիւն հէյէթի թարաֆընտան թէրթիպ օլունաճագ նիզամաթ վէ ուսուլլէրի թաստիգ իթմէլի, վէ բայիթախթատա ադտ օլունաճագ ումումի Օսմանլը մէճլիսի մէպուսանընա մէպուսլար կէօնտէրմէլի տիր։

Ըսլահաթընը սուրէթը մաթլուպէ վէ ճիստիյէտէ իճրասը իլէ տէվլէթի Օսմանիյէնին ըսլահը հալ վէ թէէմմինի իսթիգպալ իթմէսի իչիւն, պիզ պունտան պաշգա չարէ վէ պունտան գօլայ թարիգ կէօրմէտիյիմիզտէն, պու միւթալաաթըմըզընը սէր քէարտէ պուլունան զէվաթ թարաֆընտան նազարը իթթիպար վէ միւթալաայա ալնմասընը արզու իտիյօրուզ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԷ

Ռուսճուղտան եաղըլտըզընա կէօրէ, շէհրը մէղքիւրընը շարգ ճիհէթինտէ պուլունան պիլճիմլէ իսթիհքեամաթ թէմամըյլա հէտմ օլունտուղու կիպի, Սիլիսթրէ գալէլէրինին սահի հէտմինէ միւպաշէրէթ օլունմուշ տուր։

Քէզալիք շէհրը մէղքիւրտէն եաղըեօրլար քի, Պուլկարիսթանտա քեայնի Բազկրատ հէվալիսինտէ իսթիլալար զուհուր իտէրէք, Ռուսճուղտան օլ թարաֆա ասքէր սէվգ օլունմուշ, վէ ֆագաթ Եամպօլու իլէ Իսլիմիա ադրասընտաքի եօլ իւզէրինտէ տախի ասի պէօլիւքլէրի կէօրիւնմիւշ տիւր։ Պու պապտէ հէնուզ պունտան զիյատէ մալիւմաթը սահիհէ եօգ տուր, զիրա թէլէկրաֆ խաթթլարը գաթ օլունմուշ տըր։ Լաքին ադտէմճէ թէլէկրաֆընը տախի խապէր վէրմէյի վէճհլէ, պու պիր իսլամ թուղեանը օլուպ, պունուն սէպէպի իսէ Պուլկարլար թարաֆընտան իճրա օլունան գրեագլըգլարտան իպարէթ օլտուղու զանն օլունույօր։

—

Սթամպօլտան Տեյլի Նիւ-ի կէյէն հաֆթա զարֆընտա եաղըլան պիր թէլէկրաֆա պագըլըր իսէ, ինկիլիզին Պահրը Սէֆիա տօնանմասը պու հաֆթա Պէշիգա լիմանընա կէլմիշ օլաճագտը։ Հալ պու քի շիմտիյէ գատար պունդա տայիր կէլիպօլուտան պիր հավատիս զուհուր իթմէմիշ տիր։

—

Ալաֆրանկա յուլիսին 13 իւնճիւ բաղար կիւնիւ Բարիստէ վուգուպուլան պէօյիւք բէսմի կէչիատէ Ֆրանսըզ ասքէրինին թավր ուբէվիչի հագգընտա էքսէր Ալման կազէթալարը հիւսնի մուհաքէմէտէ պուլունուպ, Նուվօռ Ֆոբ կազէթասը տախի պու պապտէ շու ֆրգրայը եազմըշ տըր։

«Նէֆէրլէրին՝ թավր ու հարաքէթլէրինտէ եէնիտէն թէրագգը իթմիշ օլտուգլարընը թաստիգ իտէրիզ։ Հէր նէ գատար եաղմուր եաղմըշօլուպ եէրլէր ըսլանմըշ իտի իսէ տէ, բիյատէ ասքէրի կէչիտի էօյլէ կիւղել իճրա իթմիշ տիր քի, հաթթա պիր Բրուսիալը պիլէ պէյէնիր իտի։ Միւվարիյէ կէլինճէ, եալընըզ Ամֆրիգա ավճըլարը բահաթ տուրամըշլար տըրլաքին Արապ այզըրլարընա պինմիշ օլտուգլարը իչիւն, պունուն տա իհթիմալի եօգ իտի։ Տրակօն վէ զըրհը ասքէրին հագգը տա ինքեար օլունամաղ խուսուսիյլէ զըրհը ասքէր, Պէրլինտէ պիլէ իճրա օլունան պիր բէսմի կէչիտտէ խասսա օրտումուզընը ալայլարը եանընտա պուլունմագ տէրէճէսինտէ քէսպի լիյագաթ իթմիշ տիր։ Հէլէ թօքճու ասքէրի 1870 սէնէսինտէն պէրու խասաէթէն տըգգաթ օլունտուղու իչիւն, պու տըգգաթընն սէմէիէսի սուրէթը ֆէվգէլատէտէ կէօրիւրմիւշ տիւր։

—

Դումիա պրունընտան յուլիս իպթիտասը թարիխլէ վիւրուտ իտուպ, ինկիլիզ կազէթալարընտա կէօրիւլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Զուլուսիսթան մուհարէպէսի խիթամէ բէսիտէ օլուպ, հաթթա Սէթիվայօ տախի Լօրտ Զէլմֆօրտըն միւսալէհա չարթլարընը գապուլ իթմիշ տիր։ Լաքին պունուն աքսի օլարագ տիկէր պիր թէլէկրաֆ տեեօր քի, Լօրտ Զէլմֆօրտ դրալը մումայիլէյհին թէքեալիֆի սուլհիյէսինի բէտտ իթմիշ իսէ տէ, ժէնէրալ Կարնէթ Ուօլսլի պու բէտտէ նազարը խօշնուտի իլէ պագմամըշ տըր։

Հալ պու քի տիւն վէ էվվէլքի կիւն կէլէն թէլէկրաֆլարտան անլաշըլտըզընա կէօրէ, Զուլուլար հէման քեամիլէն պէրպատ վէ մաղլուպ օլուպ, հաթթա շիմտի միւղաքէրաթը սուլհիյէ տախի պաշլամըշ օլմալը տըր։

—

Լօնտրատան 18 յուլիս թարիխի իլէ եազըլան պիր թէլէկրաֆ խապէր վէրիյօր քի, Ասիաի վասաթիտէն վիւրուտ իտէն սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Զին տէվլէթինին Ռուսիա ալէյհինտէ պիր մուհարէպէեէ հազըրլանմագտա օլտուղունու Պէրլինտէն պա թէլէկրաֆ Մ. Ռ. կազէթասընա պիլտիրիյօրլար։

Եինէ մէղքիւր թարիխլէ Լօնտրատան եաղըլան տիկէր պիր թէլէկրաֆա կէօրէ միւթէվէֆա բրէնա Լուի Նաբօլէօնըն զիքրի ճէմիլինէ պիր հէյքել ըէքզի իչիւն իանէ տէֆթէրլէրի գարանմըշ սըրը։ Թարիխտէն պիր կիւն էվվէլ, եանի յուլիս 17 բէնչէնպէ կիւնիւ Ինկիլթէրրա դրալիչասը՝ իմբէրաթօրիչան սապրգա էօժէնիյի զիյարէթ իթմիշ տիր։ Դրալիչանընն ավտէթինտէն սօնրա Գամտէն Հաուզտա Մ. Ռուէյ իքրամէն պիր զիյաֆէթ քէշիտ օլունմուշ, վէ իրթէսի կիւնիւ Մ. Ռուէ Բարիզէ հարէքէթ իյէմիշ տիր։

—

Բարիզտէն Տեյլի Թէլէգրաֆ աթի-

տէքի թէլէկրաֆ քէշիտէ օլունմուշ տուր։

«Մըսըր մէսէլէսինին միշքիլաթը չաբուգ տէֆ ու թէսվիյէ օլունմայաճաղը զանն օլունմագտա տըր։ Մէմուրիյէթ ֆէրմանը նա տայիր Պապը Ալինին հարէքէթի չօգ չիւպհէ վէրտիրիյօր։ Պունտան մաատա կէօրիւնիւշտէ Ֆրանսըզ վէ ինկիլիզ գոնթրոլ մէմուրլարը՝ հէր նէ գատար ազ օլունմայաճագլար իսէ տէ, ահվալը մալիյէյի եալընըզ բաբօրթօլարլա թանզիմ իթմէք մէմուրիյէթինի հայիզ պուլունաճագլար տըր։

«Ռուսիա հիւքիւմէթի տէ մէզքիւր գոնթրոլ գօմիսիոնընտա պիր ազա պուլունտուրմագ իսթէտիյինտէն, պու տա պաշգա պիր միշքիլաթ տըր։»

—

Օթամպօլտան 18 յուլիս թարիխլի Լոնտրաեա եազըլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, թարիխտէն պիր կիւն էվվէլ Սատրազամ խայրէտտին բաշա հազրէթլէրինէ իսթիֆասընը կէրի ալմասը թէքլիֆ օլունմուշ իսէ տէ, իսրար իտուպ կէրի ալմամըշ վէ շու շարթը պէեան իթմիշ տիր քի, էկէր եէքճինս (օմօժէն) վէ մէսուլիյէթլի, վէ սէրայ միւտահսէլէսինտէն արի վէ պէրի պիր հէեթի վիւքէլա թէշքիլ օլունուր իսէ, օ վագըթ իսթիֆասընը կէրի ալաճագ տըր։

ԵՈՒՆԱՆ ՄԷՍԷԼԷՍԻ Վէ ԻՍԼԱՀԱԹ

Օգուստոսընլարընմըզ էլպէթտէ տէր իսթըր իտէր քի, կէչէն հաֆթա Լոնտրատան պիր թէլէկրաֆ վիւրուտ իտուպ, պու թէլէկրաֆտա ղիքր օլունտուղունա կէօրէ, ինկիլթէրրա խարիճիյէ նազիրը լորտ Սալիսպըրի պիր զիյաֆէթտէ իյրատը նութգ իտէրէք, հիւքիւմէթը Սէնիյէնին Պէրլին ահանամէսինտէ օլան պաշըճա նօգթալը իճրա իթմիշ օլտուղունու, վէ էկէր իսլահաթը տա մէվգիի իճրայէ գօր իսէ, Պահրը Սէֆիտէ մէվգիի միւհիմմէեէ սահիպ գալմասը լիւզումընը պէեան իթմիշ տիր։

Թ. կազէթասընըն Տէրսաաէթ մուխպիրի պու թէլէկրաֆը տէրճ իթտիքտէն սօնրա, տիյօր քի Պէրլին ահանամէսինին պաշըճա նօգթալարը հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան իճրա օլունմուշ տուր սէօյլէմէք իչիւն, եունան թասհիհի հուտուտ մէսէլէսի տէ թէսվիյէ օլունմուշ օլմալը տըր։ Պու իսէ մալիւմ օլան մէրքէզտէ տուրույօր։

Եանեա մէսէլէսի կէրէք եունան վէ կէրէք Թիւրքիա Ռումլարը իչիւն միլլի պիր մէսէլէ օլուպ, պու շէհր եունանա թէրք օլունմայընճա, նէ Պէրլին ահանամէսի իճրա օլունմուշ օլաճագ՝ վէ նէ տճրսի էվրօբանըն ասայիշի ումումիսի իսթիհսալ օլունաճագ։ Պու մէսէլէ ահանամէեէ կէօրէ հալլ օլունմատըզը թագտիրտէ, էկէր մուհարէպէ տէրագ վուգու պուլմազսա պիլէ, լաքին հէր հալտէ մուհարէպէ օլաճագ, վէ հէր Ռումի Եանեանըն զապթընա սարֆը զիհն ու զայրէթ իտէճէք տիր։ Պինաէն ալէյհ, տիյօր մէրգում մուխպիր, էկէր էվրօբա վէ խուսուսիյլէ ինկիլթէրրա սուլհ ու սալահը արզու իտէրլէր իսէ, Պապը Ալինին էֆքեարընը ահանամէյէ թէվֆիգ իթտիրէրէք, Շարզըն ասայիշ ու իսթիրահաթընը թէէմին իթտիրմէլի տիրլէր։ Էկէր մուհարէպէ օլուպ տա, Թիւրքիա Եունանիստանա զալեպ չալար իսէ, էվրօբա միշքիլ պիր վազիյէթտէ պուլունաճագ տըր։

Պատէհու Թանըն մուխպիրի, մէզքիւր թէլէկրաֆտաքի թիւրքիանընն իսլահաթ պահսընը էլէ ալարագ, պունտա իսլամ էհալիսինի չէտիտէն մուհաքէմէ իթմիշ, վէ թէրագդի մատտէսինտէ խրիսթիյանլարատան չօգ կէրի գալտըգլարընը վէ մէմուրիյնի Օսմանիյէնին ալէյհմամ էհլիյէթսիզ պուլունտուղլարընը պէյան իթմիշ, վէ պու հալտէ իսլահաթը միգքիւրէնին մուվաֆֆագիյէթլէ իճրա օլունմայաճաղընը իտտաա իյէմիշ տիր։ Մուխպիրի մէրգում միւտտասընը իսպաթ իչին կէչէնտէ թային օլունան ատլիյէ միւֆէթիշլէրի, միւտտաիի ումումիլէրի, մուհաքէմէ բէիսլէրի վէ մուավինլէրի վէ սայիրէյի տէրմիյան իտէրէք տիյօր քի, պու մէմուրլար ասլա ինթիհապա թային օլունմայընը, միւգթէտիր տէյիլ տիրլէր։ Քիմիսի կէօմրիւքտէն, քիմիսի նաֆիսատան, քիմիսիտէ սէրբայատան ալընմըշ տըր։ Էլհասըլ շու գատար ատլիյէ մէմուրլարընընը իչինտէ հէփսի վար տա, եալընըզ հագիգաթէն հաքիմ տէյէճէք պիր մէմուր եօգ տըր տէյօր։

Պու խուսուստա վէքէլ կազէթասը «պէլալի իլթիմաս» ինվանը լա ատլիյէ նազարընը չէտիտէն մուհաքէմէ իթմիշ օլտուղունտան, սահիպի՝ պիլա մուհաքէմէ իւշ այ իչին հապս իտիլմիշ իսէ տէ, մուախխարէն ափվը Շահանէ իլէ չարուգ դուրթուլմուշ տուր։

Իշթէ մուխպիր, պու վէքէլ վագասըյլա էհլիյէթսիզ մէմուրիյնի ատլիյէ թայինի մատտէսինի՝ լորա Սալիսպըրինին իւմիտլէրինին պօշա կիտէճէյինէ պիր տէլիլ ատտ իթմէքտէ տիր։

Լաքին պիզ թէմէննի իտէրիզքի, թան մուխպիրինին պու բէսիմսէթլիյի Ալահ վէրէ չըգմայընա տա, հիւքիւմէթի Սէնիյէ իսլահաթը ճիտտիյէյի իճրա իթտին վէ սէլամէթ ու իսթիդպալինի թէէմին էյլէսին։

ՄԷՔԵՍԹԻՊ

Թրապզոն մուխպիրիմիզտէն 7 յուլիս թարիխլի ալտըղըմըզ մէքթուպ տըր։

Միւէլլիֆ էֆէնտի.

Մէսմուաթը մէվսուզէյէ նազարէն, վիլայէթ միւէհադաթընտան Ագչապատ նահիյէսի դարիյէլէրինտէն Միմերա դարիյէսի ահալիսինտէն իբի նէֆէր էրմէնի, պունտան պիր մահ մուգատտէմ ալէնլէրինտէ վուգու պուլան եօլ միւնազասընտան տօլայը պիրի տիկէրինէ գազմա իլէ պաչընա վուրուպ թէլէֆ իթմէք, վէ քէնտիսի իչպու վուգուաթը միւթէլիմէտէն խէվֆ իտէրէք ֆիրար իթմէսի իւզէրինէ, քէյֆիյէթ նահիյէի մէզքիւր հիւքիւմէթինէ պիլ իխպար, դաթիլի մէրգումուն ալոզ ու կիրիֆթի զըմընտա պիր չավուշ վէ իբի նէֆէր զապթիյէ իրսալ զըլընարագ, խանէսի խալգընտան թալէպ օլունմուշ, վէ խանէսի խալգը իսէ գաթիլի մէրգումուն զանը ճիհէթէ ֆիրար իթմիշ օլմասը քէնտիլէրինճէ մէճհուլ օլտուղունատան ճէվվալ վէրէմմիշ։ Մէմուրիյնի մէրգումուն իսէ պունլարը պիր իբի կիւն գատար թազեիգ, վէ ճանլարը աճըսընն տէյի էօքիւպինիւ քէսմիշ, ազաճըգ էթինատէն եէմիշ, վէ տէրիսինի ալմըշ, վէլհասրլ ֆիրարը մէրգումու պուլամայուպ ավտէթ իթմիշ։ Պունուն իւզէրինէ մագթուլը մէրգումուն վէրէսէսի, քէյֆիյէթի պունտան պիր հաֆթա մուգատտէմ մագամը վիլայէթէ իչթիքա իտէրէք, դաթիլին էլէ կէչիրիլմէսի իչիւն մէրքէզը վիլայէթտէն մէմուր թային զըլընան միւազիմ Խպրահիմ աղա վէ մայէթինտէ եէտի նէֆէր զապթիյէ սիվարիսի դարիյէի մէզքիւրէյէ կիտիպ, պէրապէրլէրինտէ պուլունան մագթուլը մէրգումուն վէրէսէսի էլլա օզլունուն թահրիքի իլէ դաթիլի մէրգումուն ադրապասը ճիտար օղլու Արթին նամ շախսը թութուպ, իլլա սէն պուլաճագսըն, վէ սէն պիլիրսին եէրինի կէօսթէրմէլիսին տէյի, մէրգումէ պիր չօգ բէնճիտէ վէրարքտէն սօնրա, բէտէրինին իմտատընա եէթիշմէմէք իչիւն, իբի նէֆէր պէօյիւք էվլատլարընընն գօլլարընտան պաղլամը, վէ խանէտէ պուլունան թաֆֆէի նիսայը խայլըճա տէօյմիշ, վէ պունա տա իդնա օլմայընչ իւշ կիւն պէրապէրլէրի իլէ գօլլարը պաղը աճ սուսուզ տաղլարը կէզտիրմիշ օլտուղլարընտան, դավալը հէրիֆ կէօրմիշ օլտուղու բէնճիտէ վէ ըզթըրապա վէ եէմիշ օլտուղու չիտտէթլի տայագա տայանամայընչ, իբի լիրա բըշվէթ վէրէրէք գուրթուլմուշ իսէ տէ, չի ֆայիտէ քի 36 սաաթ գատար եաշամայընչ միւթէսսիրէն վէֆաթ իթմիշ տիր։

Պու քէյֆիյէթ, դարիյէի մէզքիւր ահալիսինէ մուճիպլի թէէսսիւֆ վէ կիրան օլարագ, մէվթայը գալտըրմագսըզըն տէրադագ էրմէնի մուբախասսանէսի վասիթասը իլէ մագամը վիլայէթէ իսպար զըլընարագ, հէման վիլայէթ մահքէմէի պիտայէթի թարաֆընտան, խուսուսու մէզքիւրուն պէհագ քէշֆ վէ թահգիգի զըմընտա միւտտայիի ումումի կյուպզատ Ալի, վէ պէյէտի թապիպ Ալի վէ միւսթանթիգի էվվէլ Խալիլ էֆէնտիլէր, վէ մուրախասս էֆէնտի պուրատա պուլունմատընընտան, վէքիլի բաբաս Բարթողիմէոս էֆէնտի, մաչէթլէրինէ իբի նէֆէր սիվարի զապթիյէ ալարագ, մահալը մէզքիւրէ կիթմիշլէր տիր։ Վէ չինքի գարիյէի մէզքիւր, մէրքէզը վիլայէթէ սէքիզ տօգուզ սաաթ պուտագ մէսաֆէսի օլուպ, խապէր վէրիպ ալընճայա, վէ մէմուր թային օլուպ տա կիտինճէյէ գատար իբի կիւն զարֆընտա լաչէի մէզքիւր թէաֆիֆին բէյտա իթտիկինտէն, ահալի թարաֆընտան խաֆիֆ սուրէթտէ տէֆն օլունմուշ, վէ մէմուրիյնի մումաիլէյհիւ օրայա վիսուլէրինտէ մէտֆունը մէզքիւրուգասրատան չըգարըպ մուայէնէ իթմէք իւզրէ, թապիպի մումաիլէյհ քէնտի ալաթ վէ էտէվատը լազըմէսի օլմատըզընտան, քէօյլիւտէն տէսթէրէ վէ քէսէր ալարագ մէվթանըն իճապ իտէն բաբօրթօյու ազատիմ իթմէտիյինտէն, մէճլիսի պիտայէթճէ տախի պիր կէօնէ թէչէպպիւսէ իպթիտար օլունմամըշ տըր, վէ մումաիլէյհ մուրախխաս վէքիլի էֆէնտինին տիկէր պէյանաթընա նազարէն, դաթիլի մէրգում Ադամ թութուրմուշ իսէ տէ, նէ սուրէթլէ թութուլա կէլմիյի քէնտիսինճէ տէ մէճհուլ պուլունմուշ օլտուղունատան, պու դատար իլէ իբթիֆա իտէրիզ, վէ իւմիտ իտէրիզ քի, միւթէճասրլար իշպու պուլընմըզ օլտուղլարը հալաթը նամէրզիյէյէ մուզատիլ, եօլու իլէ վէ նիզամաթը Սէնիյէ ահքեամընճա մագնարը միճազաթ օլուրլար, վէ պիր տէ պուրա բուսումաթ մէմուրլարընընտան պաղլարընտա սուի իսթիմալաթատան նաչի, Տէրսաատէթէն թաչրայա չըգմասը մէմնու օլան պագըր ագչէնին իբի իւշ հաֆթատան ալերու պուրատա բէք չօգ չօղալմասընընտան չիմտի պիթիւն պիթիւն պէյն էլ էնաֆ վէ էհալի ալընըպ վերիմտիյի կիպի սարրաֆան պէյնինտէ տախի կիւն պէ կիւն թէէնիի իթիպար իթմէքտէ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիք վէքիլի Իզմիրլեան Գեր. Մատթէոս Սրբազան հազրէթլէրինին ըյասէթի թահթընտա օլտուղու հալտէ չարշամպա կիւնիւ

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԹԷՔԲԱՐ՝ ԲՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

ՐՈՒՍԼԱՐ ՊԱԼԳԱՆԼԱՐԸ ԿԷԶԷՐԼԷՐ

Թաշ-Քէսէն մուհարէպէսի

(608 Նոյեմբերան տէվամ)

Ֆըրդանընն գօմանտասընը տէրէօհաէ իտէն ժէնէրալ Գուրլօֆ՝ վօլինի ալայընտան իբի թապուր սէվգ իտէրէք, պու ասքէր՝ մէվգինին սօլ եանընը չէվիրմիշ օլտուղունատան, Օսմանլըլար օրասընը թէրք իթմէյէ մէճպուր օլտուլար։ Պու մուհարէպէ պիր սաաթ տէվամ իտուպ, Ռուսլարատան պիր գաչ մագթուլ վէ մէճրուհ վար իտի իսէ տէ, պունլարըն իչինտէ իբի ժէնէրալ պուլունույօր իտի։

Յունվար 3 տէ Բէթրիչէվօ հիւճումէ ալընարագ, Օսմանլըլարըն թաղչէպի տէ խիթամ պուլտու։ Շաքիր բաշանըն օրտուսը պու թաղիպատէն գուրթուլմուշ օլտուղունատան, ժէնէրալ Կուրգօ արթըզ օնուն եագասընը պըրագմայը թէնիպ իյլէտի։ Օ զէման Նոյեմբերի պիր սաաթ տէվամ իտուպ, Ռուսլարատան պիր գաչ մագթուլ վէ մէճրուհ վար իտի իսէ տէ, պունլարըն իչինտէ իբի ժէնէրալ պուլունույօր իտի։

Յունվար 3 տէ Բէթրիչէվօ հիւճումէ ալընարագ, Օսմանլըլարըն թաղչէպի տէ խիթամ պուլտու։ Շաքիր բաշանըն օրտուսը պու թաղիպատէն գուրթուլմուշ օլտուղունատան, ժէնէրալ Կուրգօ արթըզ օնուն եագասընը պըրագմայը թէնիպ իյլէտի։ Օ զէման Նոյեմբերի պիր սաաթ տէվամ իտուպ, Ռուսլարատան պիր գաչ մագթուլ վէ մէճրուհ վար իտի իսէ տէ, պունլարըն իչինտէ իբի ժէնէրալ պուլունույօր իտի։

Ժէնէրալ Տանտրվիլին գօլու տախի յունվար 2 տէ տաղլարատան ինուպ, Սլաթիցայը իշղալ իտէրէք, մէվգիի մէզքիւրատէն Բահմանլըյա րիճաթ իտէն ասքիրի Օսմանիյէյի թաագիպ իթտի։

Կօրնի-Պուկարօվօ Մուհարէպէսի

Թաշքէսէն էթրաֆընտա պալատէ զիքր օլունան մուհարէպէ իճրա օլունմագտա իքէն, Թաշքէսէն իլէ Սօֆիա արասընտաքի եօլուն օրթասընտա չօսէնին իւզէրինտէ տիկէր պիր մուհարէպէ տահա վուգու պուլուպ, պու մուհարէպէ ֆէնենի հարպճա բէք օ գատար էհէմմիյէթլի տէյիլ իտի իսէ տէ, Օսմանլըլար իչիւն բէք գանը օլտու։ Զիքր իթտիկիմիզ վէճհիլ ժէնէրալվէլիամինօֆըն պէշ թապուր, պիր գաղագ լիվասը վէ տօգուզ թօբտան իլպարէթ օլան դօլու դեկտեմբեր 31 տէ Կօրնի-Պուկարօվօ մէվգիի իւզէրինէ տօղրու կիտիպ տէր ագագ օրատա իսթիհքեամար եաբմըշ իտի։

Էրթէսի կիւնիւ պիր Օսմանլը միֆրէզէսի պու գօլուն իւզէրինէ հիւճումի իթմիշ օլուպ, մէզքիւր միֆրէզէսի Սօֆիատան չըգմըշ, վէ չէհրի մէզքիւր վալիսի Օսման բաշանըն թահթը գօմանտասընտա պուլունմուշ օլտուղու կիպի, օն օն պէշ թապուր ասքերտէն վէ սէքիզ թօբտան իպարէթ իտի։ Օսմանլըլար Տօնի-Պուկարօվօտա քէօրրիւյիւ կէչէրէք, էվվէլա Ռուս մէվգիինին ճէպհէսի վէ սօլ եանը էօնիւնտէ եայըլըբ վէ սօնրա մէվգիի մէզքիւրընը մամըյլա Սօֆիա իւզէրինէ հասը օլունմուշ իտի։

Ռուսիա օրտուսընընն հարաքեաթը վագրասընը սուրէթը միւքէմմէլէտէ անլաթմագ իչին շունուտտա տէրիզ քի, պառօն Գրիւտենէրին թահթը գօմանտասընտա պուլունան պիլճիւմէ ասքէր, յունվարընն իլք կիւնիւ սապահ սաաթ ալթըտա Օսմանլըլարընն Արապ գօնագ մէվգիինի թէրք իթտիքէրինի կէօրէրէք, պուլունտուղու մէվգիտէն տէրագագ ինտի, տիւշմանընն պիլճիւմէ իսթիհքեամաթընը զապթ իթտի, վէ օ կիւնիւ Գօմարճի մէյտանընտա եէրլէշտի, վէ Տօնի Գօմարճի քէօյիւնիւ իշղալ իտէրէք, խասսա բիյատէ իշիւնճիւ ֆըրդա իլէ տօղրուտան տօղրույա պիրլէշտի։

Ժէնէրալ Տանտրվիլին գօլու տախի յունվար 2 տէ տաղլարատան ինուպ, Սլաթիցայը իշղալ իտէրէք, մէվգիի մէզքիւրատէն Բահմանլըյա րիճաթ իտէն ասքիրի Օսմանիյէյի թաագիպ իթտի։

Կօրնի-Պուկարօվօ Մուհարէպէսի

Թաշքէսէն էթրաֆընտա պալատէ զիքր օլունան մուհարէպէ իճրա օլունմագտա իքէն, Թաշքէսէն իլէ Սօֆիա արասընտաքի եօլուն օրթասընտա չօսէնին իւզէրինտէ տիկէր պիր մուհարէպէ տահա վուգու պուլուպ, պու մուհարէպէ ֆէնենի հարպճա բէք օ գատար էհէմմիյէթլի տէյիլ իտի իսէ տէ, Օսմանլըլար իչիւն բէք գանը օլտու։ Զիքր իթտիկիմիզ վէճհիլ ժէնէրալվէլիամինօֆըն պէշ թապուր, պիր գաղագ լիվասը վէ տօգուզ թօբտան իլպարէթ օլան դօլու դեկտեմբեր 31 տէ Կօրնի-Պուկարօվօ մէվգիի իւզէրինէ տօղրու կիտիպ տէր ագագ օրատա իսթիհքեամար եաբմըշ իտի։

Էրթէսի կիւնիւ պիր Օսմանլը միֆրէզէսի պու գօլուն իւզէրինէ հիւճումի իթմիշ օլուպ, մէզքիւր միֆրէզէսի Սօֆիատան չըգմըշ, վէ չէհրի մէզքիւր վալիսի Օսման բաշանըն թահթը գօմանտասընտա պուլունմուշ օլտուղու կիպի, օն օն պէշ թապուր ասքերտէն վէ սէքիզ թօբտան իպարէթ իտի։ Օսմանլըլար Տօնի-Պուկարօվօտա քէօրրիւյիւ կէչէրէք, էվվէլա Ռուս մէվգիինին ճէպհէսի վէ սօլ եանը էօնիւնտէ եայըլըբ վէ սօնրա մէվգիի մէզքիւրընը սաղ եանընը չէվիրմէյէ պաչլատըլար։ Հէր նէ գատար գուրչունլարը հէր թարաֆտան Ռուսլարա եէթիշիպ, Ռուս գօլունուն ահվալի բէյ տէր բէյ կիւճլէշտի իսէտ, Բէնցա վէ Թանպօֆ ալայլարընընն նէֆէրլէրի գօմանտանլարընընն էմրի իւզէրինէ, Թիւրքլէրին զայէթ իւլ զայէ չէտիտ աթէշինէ սայքի մուգապէլէ իթմէտիկլէր։

Ռասքիրի Օսմանիյէ պու ատէմի մուգապէլէտէն զայրէթ ալարագ, վէ ատէճճէ չօգլուգլարընը (պէշ պինէ գարշը սէքիզ-տօգուզ պին նէֆէր) կէօրէրէք, չէտիտ պիր թիւֆէնք աթէշինտէն սօնրա, հիւճում թէրթիպինէ կիրիպ, տիւշմանընն իսթիհքեամաթը իւզէրինէ եիւրիւտիւլէր։ Ռուսլար եինէ հիչ պիր սէս չըգարմայարագ, Օսմանլըլարը պըրագարլար քի եագլաշընընլար։ սօնրա էլլի գատէմ ուզագլըղա գատար կէլտիքլէրինի կէօրիւնճէ նակէհան հէփսի տէ այաղա գալգըպ, պաշլարընը մէթերիսլէրտէն եօգարը թուտարագ, պիր գաչ տագիդէնին իչինտէ խայլիճէ նէօվպէթ աթէշի իճրա իթտիլէր։ Թիւրքլէր սըզ սըզ տիղիմիշ օլտուգլարընընտան, պու թիւֆէնք աթէշի բէք տէհշէթլի սուրէթտէ հիւքմիւնիւ իճրա իտէրէք, պիրինճի սաֆլար հէման քեաֆֆէթէն խարապ օլտուլար, վէ իւշ բայըն պիր բայը գատար էֆրատ մագթուլ վէ մէճրուհ տիւշտիւլէր։

Օ զէման Ռուսլար իսթիհքեամլարտան տիշարը աթլայըպ, սինկիւ իլէ տիւշման իւզէրինէ հիւճում իթտիյինտէն, տիւշման տախի պիր գաչ տագիդէ իչինտէ տիւշէն քիւլլիյէթլի մագթուլ վէ մէճրուհը կէօրիւնճէ գօրգուպ, պու հիւճումն էօնիւնտէն գաչմայա պաշլատը։ Եիրմի գատէմէ գատար իսթիհքեամլարա եագլաշան պիր գաչ թիւրքլէրին քեաֆֆէսի տէր հալթէլէֆ օլունտուլար։ Լաքին ժէնէրալ Վէլիամինօֆ քէնտի զայիֆլիկինտէ պիլտիկինտէն, դալան ասքիրի Օսմանիյէյի եալընընը չէտիտ պիր թիւֆէնք աթէշի վէ լայըգը պիր թօբ աթէշի իլէ թաագիպ իթտի վէ միւֆրէզէսինի թէքրար իսթիհքեամլարա սօգտու։

(Տէվամ)

կրօնական, վէ բէնճէմպէ կիւ-նիւ քաղաքական ժողով պիթ թէ-ճէմմիւ, աթիտէքի գարարլարը վէրմիշ տիր։

Պալըքէսէր քաղաքական ժո-ղովունուն, Մուշտա Գաւառական, կրօնական վէ քաղաքական ժո-ղովլարըն, Ատանատա Գաւառա-կան ժողովուն, վէ Գուզկունճուգ թաղական խորհուրդունուն ին-թիխապ մաղսաթալարընը պա-տէլ թէտգիգ թաստիգ իթմիշ տիր։

Քաղաքական ժողով ելումտիս հոդաբարձութիւնու աթիտէքի զէվաթատան թէշքիլ իթմիշ տիր։

Կարապետեան Գրիգոր էֆէնտի	
Գաղաղեան Համբարձում	»
Կէլիպօլուեան Կարապետ	»
Մոստիճեան Եղեկիել	»
Նագաշեան Գրիգոր	»
Սէրվէրեան Պօղոս	»
Փափազեան Երեւում	»

—

Տիարպէքիր առաջնորդու Գեր-փիլիպպոս եպիսկոպոսուն ազլ օ-ղլունտուղու՞ կէրէք պուրատա վէ կէրէք մահալինտէ պէյնէլնաս հիւսնի թէէսիրի մուճիպ օրմանը տը վէ պիթթապ տա օրմանգը չիւնքի միւմանիէյէի Սր-միլլէթի-զին հուգուգունու ճանսիբերանէ միւտաֆատ իթմիշ, վէ չիւնքի մահալը մէգքիւրտէ պէյն էլ է-հալի միւնազատ վուգու պուլ-մասընա սէպէպիյէթ վէրէն օրա-տա պուլունան Տ. Յովհաննէս օր-տուղունտան, եալընըզ Փիլիպպոս Սրբազանըն ազլի խոշ կէօրիւնէ-մէզ իտի. պախտուսուս պէյլէ պիր վագըթտա քի գօմիսէրլէր հա-զարաթը Տիարպէքիրտէ պուլուն-մագտա վէ միւմանիէյէ Փիլիպպոս Սրբազան մահալը մէգքիւր միլ-լէթտաշլարըմըզըն աղրըլարընը վէ իհթիյաճաթը մահալլիյէի բէք ալա պիլմէքտէ տիր։

Թէէմին օլունտուղունա կէօրէ, Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրի միւմանիէյէ Փիլիպ-պոս Սրբազանըն ազլինէ մուվա-ֆագաթ կէօսթէրմէյիպ իպգասը թարաֆընտա պուլունտուղուն-տան, մուճիպլինճէ թէլէկրաֆ քէշիտէ օլունմուշ իսկ տէ, Փի-լիպպոս Սրբազան եօլա չըգմըշ պուլունմուշ տուր։ Քէզալիք ալ-արզմըզ տիկեր պիր մալիմաթա նազարէն, կէշէն հաֆթա խառն ժողովուն թէշքիլինտէն պիր ի-քի կիւն էվվէլ, ատլիյէ նէզարէ-թի ճէլիլէսի թարաֆընտան միւ-շարիէյէ Փիլիպպոս եպիսկոպո-սուն ազլի հագգընտա բաթրիգ-խանէէ պիր թէզքերէ վիրուտ իթմիշ տիր։

Տիարպէքիրէ նաոպ օլունան ա-ռաջնորդական տեղապահ Յա-կոբ վարդապետ մահալը մէգքիւ-րէ կիթմէք իսթէմէտիկի սեյլէն-մէքտէ տիր։ Պու իսկ թէէսիւֆի մուճիպ պիր մատտէ տէյիլ տիր. չիւնքի մումանիէյէ էօմրիւնիւն պիր պէյիւք գըսմընը վանքտա կէչիրմիշ օլուուղունտան, քէնտի-սինտէն զաթէն պիր սէմերէ պէք-լէնիլէմէզ։

—

Եարընքի բաղար կիւնիւ բաթ-րիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազ-րէթլէրի Ռումելի Հիսարը քէլի-սէսինտէ գուատասը չէլիքթազ-տիս իտէճէք տիր։

—

Բարիս սէֆարէթխանէի Սէնիյէսի թարաֆընտան կազէթաչարա աթի-տէքի իլան թէպլիղ օլունմուշ տըր։

«Սալթանաթը սէնիյէ սէֆա-րէթխանէսինէ վիրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, չէհրի ճարի-նէն 14իւնճիւ բաղար իրթէսի կիւ-նիւ. խայրի էրմէնիլէր էրզրու-մուն մի-խթէլիֆ մահալլէրինտէ իրանըլար իւզէրինէ հիւճում իթմիշ. վէ պունատան էրմէնիլէր-լէ իրանըլար արասընտա արզէ-տաչար զուհուր իտէրէք, էկէր հիւքիւմէթը Օսմանիյէ միւտա-խէլէ իտիլ իատէյի ասայիշ իթ-մէմիշ օլա, նէթայիճի մուէլլիմ հասըլ օլաճագմըշ։ Պու պապտէ իճրայի թահգըգաթա միւպաշէ-րէթ օլունուպ, լաքին հէնուզ նէթիճէսի մէճհուլ տուր։

«Պու արպէտալարա սէպէպի-յէթ վէրէնլէրին պէհանէսի շու տուր քի, պիր Աճէմ, կէնճ պիր էրմէնի գըզընը ըզընա կէչմիշ տիր։ Մա մաֆիհի շուրայա տիգ-գաթ իթմէլի տիր քի, հիւքիւ-մէթ պու քէյֆիյէթի խապէր ա-լընճա, տերագապ միւթէճասըրը թէվգիֆ իթտիրմիշ օլմաղա, բա-ղար իրթէսի կիւնքիւ մէգքիւր վու-զուատան պէշ կիւն էվվէլ մեր-գում Աճէմ հապատա պուլուն-մագտա իտի։

«Պու վագաանընը տիկեր պիր սէ-պէպի օլմատըղը կիւպի, արպէտա պունատան տա զիյատէ իլերկյէ վարմամըշ տըր։ Պունատան մատտա պիւթիւն օթարաֆլարտա ասայիշ պէրքէմալ տըր։

«Տերվիշ բաշանընը խապէր վեր-տիյինէ կէօրէ, ասը Տերսիմ տա-ղը թէմամըյլա թէսքին իտիլմիշ տիր, վէ ասայիշ հիւքմ իթմէք-տէ տիր։

«Տիկեր թարաֆտան վան վի-լայէթինին պազը աշիրէթլերի, մէսէլա Մօթրան վէ սայիրէ, էվ-վէլա վէրկի թահսիլատարլարընը դապուլ իթմէք իսթէմէմիշլեր ի-սէ տէ, քենտի քէնտիլերինէ հիւ-քիւմէթը սէնիյէնին պիլ ճիւմլէ մէթալիպէնի իճրա իթմէէ հա-զըր օլտուգլարընը արզ իթմիշլեր տիր։»

Պիզ պու իլանը ըէսմի իւզէրի-նէ բաթրիգխանէյին նազարը տիգգաթընը տավէթ իթմէքլէ իբթիճա իտէրիզ։

—

Աղնիւ ընկեր

Ընկերութեանս նպատակին դործադրութեան վերաբերեալ ձեռնարկութիւններն օր ըստ օրէ աւելի ընդարձակելով, ամեն ընկեր կզգայ անչուշտ թէ կրթութեան դործն յապահովի դնելու համար պէտք է որ հասութիւն աղբիւրներն ալ հեռզհետէ բազմանան։ Այս աղբիւրներէն մին անդամակցութիւնն ըլլալով Յնօրէն խորհուրդս կը խնդրէ որ բարեհաճիք Ձեր յաղգասէր բարեկամներն յայտնել իրեն որպէս զի խորհուրդս ալ հրաւիրէ զանոնք յանդամակցութիւն։

Ընդունեցէք, աղնիւ ընկեր, մեր յարգանաց հաւաստիքը։

Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. Շոնոպոր Տ. Ռ. Մ. Ռոֆայէլեան

—

Տէր,

Դպրոցասիրաց-Արեւելեան Ընկերութեան Ընդհանուր Ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ կիրակէ, 15 Յուլիս, ի կեդրոնական վարժարանին Ղալաթիոյ։

Ատեանն պիտի բացուի ժամը 6ին։ Կը խնդրեմք որ բարեհաճիք ներկայ գտնուիլ և ընդունիլ մեր յարգանաց հաւաստիքն։

Ղալաթիա, 9 Յուլիս 1879.

Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. Ա. Արշակունի Յ. Թորոսեան

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ընթերցումն նախորդ նստի Ատենադրութեան,
2. Ընթերցումն առ Դիւանն ուղղեալ թղթակցութեան,
3. Տեղեկագիր Հաշուեքննիչ Յանձնաժողովոյ։
4. Եռամսեայ Տեղեկագիր Տընօրէն Խորհրդոյ,
5. Կանոնագրական փոփոխութիւնք,
6. Ընտրութիւն Հաշուեքննիչ Յանձնաժողովոյ։

—

ԻԽԹԱՐ

Մըսըր ումուրու միւլկէսի հագ-գընտա կարապետ Գ. Մի՛քայէլ-եան իմդասըյա մանթպասընը-ղա պիր մէքթուպ կէլմիշ օլմաղա, սալը կիւնքի նիւսխէմիզէ տէրճ իտէճէյիզ տիր։

—

ՄԻԹԻՆԷՎԻՑԷ

Ինկիլթերրա տէվլէթի՝ Պուր-կաղ լիմանընընն Տէրսաատէթի մուհաֆազա իշիւն էհէմմիյէթի-նի Պապը Ալիյէ պիլտիրէրէք, օ-բայա ասքէր իտիալ իթմէսինի թավսիյէ իթթիկի, վէ տիկէր թա-րաֆտան Լօպանոֆուն պունա մուխալիֆէթ իշիւն չօգ զահմէթ չէքտիյի ԳէրէՊանա Բուլէնիէտ մէրվի տիր։

—Երինէ մէգքիւր զաղէթանընն պէյանընա կէօրէ, Ռումէլիի Շարգի ժանտարմա ասքէրինին թէր-թիպատընա տայիր, ինկիլթերրա սէֆարէթինին ասքէրի մէմուրու Մ. Տիգսըն՝ Ալէգզանդրա պազը թէպլիղաթը միւէսսիրէ իճրա իթ-միշ տիր։

—Շգօտրատա պուլունան Գա-լատաղ հուտուտ գօմիսիօնու կէ-չէն սալը կիւնիւ միւզաքէրաթա պաշլամըշ տըր։

—Եէնի Բաղար մատտէսինտէն տօլայը Ալմաթիա մէմուրլարը իլէ միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ Պապը Ալի ճանիպինտէն իզամ օլունան մէմուրլար Վարնա թարիգի իլէ հարէքէթ իթմիշլեր տիր։

—Ճէզայիր իսթիլալը թէսքին օրմաշ օլտուղունտան, Ֆրանսըզ ասքէրի եէրլէրինէ ավտէթ իթ-միշլեր տիր։

—Մէճիտիյէնին օն բարալըղը օրմատըղը իշիւն վաքօրլարտա ա-հալի իլէ պիլէթճիլեր պէյնինտէ մուարազա զուհուր իլլէմէքտէ օլտուղունտան, Շիրքէթի խայրի-յէ օն բարալըղ գէյմէթինտէ մարգա չըգարմաճա գարար վէր-միշ իմիշ։

—Բէնչէնպէ կիւնիւ Պէյօղլու արապաճըլարը Ալթընճը տայիրէ-յէ կիտէրէք, հիւքիւմէթ թարա-ֆընտան վէրիլէն թարիֆանընն իւճրէթլէրի միւնասիպէթսիզ օլ-տուղունտան, պու թարիֆա մու-ճիպլինճէ իշլէեմէեմէճէքլէրինի պէեան իթմիշլեր տիր։ Իշիտիլ-տիկինէ կէօրէ, պու արա արա-պաճըլար թարիֆատաքի իւճրէթ-լէ միւշթէրի դ ապուլ իթմէյիպ, վիրա ճէղայի նագտիյէ ուղրա-տըգլարը իշին, պու մուամէլէտ պուլունմուշլար իսկ տէ, տտիրէ պիր ճէվապ վէ գարար վէրմէք-սիզին արապաճըլարը սավմըշ տըր։

—Պօսնա սէրայընը ըէսմի կաղէ-թասընտա օգունտուղունա կէօ-րէ, Պօսնա վէ Հէրսէք իշիւն թանզիմ օլունան ճէզա գանուն-նամէսի սեպտեմբեր իպթիտա-սընտան իթիպարէն մէվգիի իճ-րայէ գօնուլուպ, անճագ իսեան, գաթլ վէ հայտուտլըգ ճիւնհա-լարը քէլ էվվէլ տիլանը հարպ-լարտա մուհաքէմէ օլունաճագ-լար տըր։

—

Պու սապահ քէօբրիւտէն մի-բուրիմիզտէ 20–30 դապթիյէ քէօբրիւնիւն պիր թարաֆընտան վէ պիր օ գատար տա տիկէր թարաֆընտան, խասքէյ վաքօր-լարընն տուրտուղու ճիհէթէ տօղրու գօչուշտուգլարընը կէօ-րիւնճէ, պիթթապ նէ օլտուղու-նու մէրազ իտէրէք անլատագ ի-չին պիզտէ օլ թարաֆա տօղրու թէվէճճիւհ իթմէք։ Օրատա տա-խի 20–25 գատար տիկէր զապ-թիյէ պուլունուպ, ճէման 60–70 դապթիյէ վէ տէֆա վաքօրուն մէ-մուրլարը վէ օն օն պէշ նէֆէր թու-լումպաճը էօնլէրինէ կէլէնէ տա-յագ աթարագ հիչ քիմսէյէ լա-գըրտը սեօյլէթմէմէքտէ, վէ քի-մէ բասթ կէլիրսէ վուրմագտա օլ-տուգլարը կիպի, պագը վաքօր մէ-մուրլարը տախի քիւսթախլըգընի-հայէթ տէրճէճէյէ վարտըրըպ, ղապթիյէ պէլինտէն գատաթուրա-սընը ալարագ, էհալինին իւզէրի-նէ հիւճում իթմիշ, վէ իշլիթմիկի-միզէ նազարէն էհալիտէն եարա-լանան տախի պուլունմուշ տուր։ Պունուն սեպէպի թարիֆէ հա-ճէթօջմատընը վէճհէ, նասըլ քի ֆահիշ վէ նիսպէթսիզ նավլուն վէրմէք պիլճիւմէ Պօղազ իչի վէ Գատար քէօյ վէ Ատալար վէ մահալը սայիրէ էհալիսինէ ա-պըր կէլմէքտէ տիր, տերու-նի քէօբրիւ էհալիսի տախի գրրգ բարա մէճիտիյէ իւճրէթ վէրմէք իսթէմէմէքտէ օլտու Ղունատան, պու պէօյիւք արպէտա գօրմուշ տուր։ Նիհայէթ զապթիյէլէր էհալիտէն իքի իւչ քիշիյի թէվգիֆ իտուպ մերքէզէ կէօթիւրմիշլեր։ Վէ էհալի տախի արգալարընտան կիթմիշլեր տիր։

Խասքէյիւն տիկեր պիր վաքօ-րունտա տախի էհալի երինէ 40 բարա մէճիտիվէրմէյիպ, էլլերին-տէ պիրեր զրուշըզ պագըր պու-լունտուղու հալտէ, վաքօրտան տի-շարը չըգմագ իսթէտիքլերինտէ, քէօբրիւտէ պուլունան զապթիյէ եիւզպաշըսը էհալիյէ ճէպր գուլ-լանմադ, վէ զօրըլա 40 բարա մէ-ճիտիյէ վերիպ պիլէթ ալարմագ իսթէտիյինտէ, էհալի թէքրար իպրազը մուխալիֆէթ իթմիշ. պունուն իւզէրինէ եիւզ պաշը նէֆէրլէրին սիւնկիյէ տավրան-մասընը էմր իթմիշ, վէ վաքօր մէ-մուրլարընը յա զապթիյէ էր ահալի-նին իւզէրինէ հիւճում իթմիշ, վէ հաթթա եօլճուլարտան պիրինին եիւգիւ վէ գաֆասը խայրճա եա-բալանմըշ տըր։ Պունուն իւզէրի-նէ էհալի վէ պէրապէրլէրինտէ պուլունան պիր իքի իթալիալը։ եիւզ պաշընընն իշպու հագարէթի ալէյհինտէ բրօթէսթօ իտէրէք, եիւզ պաշը իլէ մէմուրլարը թէվ-գըֆ իթտիրմիշ, վէ Գալաթա զա-պրթասընա միւրաճաաթ իթմիշ-լեր տիր։

Պիզ պու պապտէ պաշգա պիր չէյ տէմէյիպ նասըլ քի թարիխ-լէրտէ օգումագտա վէ հաթթա ասրիմիզտէ պիլէ կէօրմիւշ վէ կէօրմէքտէյիզ չօգ տէֆա պէօյլէ ուֆագ արպէտալար պէօյիւպ աղըր նէթիճէլէրի մուճիպ օլ-բագ նաֆիլէ եէրտէ ասայիշլի ու-մումիյէ խալէլ կէթիրիր։ Լմոի հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն ըրճա ի-տէրիզ քի, իւճրէթը նագլիյէ հագգընտա տէօրթ պէշ այտան պէրու վաքօր դումբանիալարըյլա էհալի արասընտա մէվճուտ օլան հէյէճանը թէսկին իթմէք իչիւն պիր թէսպիրիճճի վէ ատիլ իթ-թիխաղ պույուրտունն վէ հէմէնհա-լիյի վէ հէմտէ գումբանիալարը չու տաղտալատան գուրթարսընն։

Պու միւնասէպէթլէ զապթիյէ նէպարէթը ճէլիլէսինտէն տախի շունու թէմէնիի իտէրիզ քի, նէ-ֆէրլերինէ պիր աղ թէնպիհաթը էքիտէ իճրա իտէրէք, պէօյլէ պիր մէճէնի բայիթալմտա գըրգ բա-րալըգ պիր մուարազա իչիւն էհա-լիյի տէյիլ պու տէրճէճ չիտտէթ-լէ տէօյմէյէ, հաթթա էլ գալ-տըրմայա պիլէ հագգարը օլմա-տըղընը ըւթճէն թէֆհիմ պու-յուրտուն։

Քէզալիք իչիթտիյիմիզ կէօրէ, տիւն սապահ Գատը քէօյտէ է-հալի վաքօրա պինէճէյի սըրա-տա, մէմուրլարը իւճրէթի բէչին ալմագ իսթէմիշլեր իսկ տէ, է-հալի պունա մուխալիֆէթ իտիպ, բարա վէրմէմիշ, վէ գարթան իլէ մէմուրլար էհալինին հիտտէթին-տէն գօրգարագ գաշմըշ տըր. լաքին պու վագտանընն նէթիճէսի նէ օլտուղու անլաշըլամամըշ տըր։

Քէզա Մախսուսէ վաքօրլարընտան Ալըսթէֆանօս խաթթընտա իշլեեէն վաքօր, տիւն ագշամ վէ պու սապահ Գում գաբու վէ Սա-մաթիա իսկէլէլերինէ ուղրամագ-սըզընն տօղրու Ալըսթէֆանօզա կիթմիշ տիր։ Պունուն սեպէպի, պիր իքի տէֆա մէգքիւր իսկէլէ-լեր էհալիսի պիլհիւճում նավլուն վէրմէքսիզին վաքօրտան չըգմըշ օլտուգլարընտան, գումբանիա տախի պու սուրէթի իթթիխազ իլլէմիշ տիր։ Մա մաֆիհի ալտը-ղըմըզ մալիմաթա կէօրէ, տէմիր եօլ չիրքէթի Սիրքէճիտէն Ալը-թէֆանօզա գատար մէճիտիյէ 60 բարա իւճրէթ ալմաղա պաշլամըշ օլտուղունտան, պու հալտէ Մախ-սուսէնին մէգքիւր գարարը պիր չէյէ եարամայաճաղը անլաշըլմագտա տըր։

ՄՕՐԻՍ ԿԱՄ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ

Բարոյավէպ

ՄԱՏԱՄ Զ. ԳԱՌՌՈՅԻ

Թարգմանեաց Ի Գաղղիերէնէ

ՍԱԹԻՆԿԻ Գ. ՀԱՐԵՆՑ

Ըստ յանձնարարութեան

Աբժ. Դ. Վ. Սրուանձտեանցի

Ամեն կարգի անձանց համար աշխատասիրութեան և խնայողութեան ազդու օրինակներ պարունակող սոյն ընտիր բարոյավէպը որ 250 ութածալ երեսէ կը բաղկանայ, մաքուր տպագրութեամբ հրատարակուած լինելով, խիստ գիւրագին՝ այսինքն հատը մէկ քառորդ արծաթ մէճիտի կը ծախուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով։

Վստահ եմք որ սոյն օգտաւէտ հրատարակութիւնս իւր արժանի ընդունելութիւնը պիտի գտնէ ընթերցասէր հասարակութենէն, և այսու, աղնուասուն թարգմանչին սոյն անդրանիկ երկասիրութիւնը բարոյապէս վարձատուելով՝ պիտի քաջալերուի այլ ևս զրաղիլ տպագային մէջ՝ այս օրինակ օգտակար ձեռնարկութեանց։

Գին 5 ղրշ. արծաթ։ 2—1

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 25 Յուլիս

Ինկիլ. էսհամը ինկ. Լիր.	98–1/16
Օսմ. էսհամը աչքլաը	11–3/4
» » գաբանտը	11–11/16
Իսթիգրազ 65	15–1/4
» 69	14–1/4
» 71	55–1/2
» 72	21–
» 73	13–3/8
Օսմանը պանդաղը	10–1/8
Մըսըր տույուն. մութա հրտէ	48–
» իսթիյազը	72–1/4
Ռուսիա իսթիգրազը	87–3/4
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	–

Փարիզ, 25 Յուլիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	84-80
» » 5 գրօնսուզ	117-80
Օսմ. էսհամը աչքլաը	12–
» » գաբանտը	11-90
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	–
» 69	71-25
» 73	66-25
Մըսըր ֆօնտ. մութա հրտէ	242-50
Գրէտի Լիոնէ	730–
Օսմանը պանդասը	508-50
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	46-50
Իթալիա էսհամը	80-35
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-32

Վիէննա, 25 Յուլիս

Աճիօ ֆիօրին	–
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	21-20

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ագշ. գաբ.	12-31
Պու սապահ աչքլաը	12-28
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 % Ֆ.	78–
» 65 » 6 % Ֆ.	73-
» 69 (Բինար) 6	69-50
» 72 (Պօն սիւ Թրէզօր)	21-25
» 73 6 % Ֆ.	65-50
Ռումէլի չըմէնտրֆէր 3	45-25
Ագճէ Ֆայիզի %	9–
Բրբօր Ղրշ	–
Հավալէսիզ »	37–1/2

ՊԱՆԴԱ ԱԳՈՒՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	4-10
Ստամպօլ պանդասը	6-10
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4- 8
Թրամվայ	2-80

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան		Ղշ. Ֆր
Պէյազ մէճիտիյէ Ֆարգը		106-22
Մէթալիք	»	120–
Պէշլիք	»	119-20
Պագըր	»	318–
Գայմէ	»	950–
Ինկիլիզ լիրասը		109-23
Ֆրանսըզ ալթունու		87-22
Փօլ		89-37
Գրիմից ալթունու		51-10
Գաբպօն գայիմէսի		8-80